Pleidooi WijZijn gemeenteraad donderdag 7 maart 2023

Inspreker: *Ad van Rijen bestuurder WijZijn*

Betreft: *extra toelichting op de Brandbrief over de krimp op de sociale basis in Bergen op Zoom.*

Spreektijd: *800 woorden= 5 minuten Onderstaand pleidooi is 820 woorden.*

Beste leden van de raad,

Ik sta hier vandaag, niet alleen als bestuurder van WijZijn, maar namens:

- alle inwoners met een ondersteuningsvraag,
- alle verenigingen en bewonersinitiatieven die geen subsidie hebben ontvangen,
- alle wijkpartners die de brandbrief bestuurlijk hebben ondertekend,
- en niet te vergeten alle vrijwilligers die zich kosteloos inzetten om van betekenis te zijn voor een ander.

De impact op de jarenlange bezuinigingen van het sociaal werk raakt de samenleving. Inwoners en onze wijkpartners. Ook de politie heeft haar zorgen naar de burgemeester over deze bezuinigingen uitgesproken.

Wat is er gebeurd waardoor deze situatie is ontstaan? Ik ga met jullie terug in de tijd.

- Meteen na bekendmaking van het focusakkoord heeft WijZijn een **businesscase opgeleverd** aan het toenmalig zakelijk College. Hierin hebben wij een voorstel gedaan om, met bewezen interventies, een structurele bezuiniging van 1,5 miljoen te realiseren vanuit een transformatie op de gehele uitgaven van de WMO. Dit voorstel is, naast vele andere voorstellen, niet overgenomen.

- Vanaf de start van het huidige College hebben wij **onze visie en businesscase meteen met de wethouder sociaal domein gedeeld**. Daarbij hebben we er op aangedrongen stappen te gaan zetten om de oplopende zorgkosten in de WMO te voorkomen.

- De afgelopen bestuursperiode hebben wij ons steeds verantwoord over onze inzet. We hebben U meegenomen is de ontwikkelingen die zich

voordoen in de samenleving waaronder een toename aan vragen van inwoners en complexiteit van de problematiek. Tevens hebben we U tijdig geïnformeerd over de cao-indexering van 15% die eraan zaten te komen.

Óf en hoe U geïnformeerd bent weet ik niet, maar:

- Ik ben op 21 december 2023 geïnformeerd dat wij de werkzaamheden per 1 januari 2024 met een korting van 1,2 miljoen op onze aanvraag moesten gaan uitvoeren. Met lopende arbeidscontracten is dit überhaupt per 1 januari een onmogelijke opdracht.

- Vervolgens hebben we gesprekken gevoerd op 31 januari, waarin de brandbrief, vooraf, dus met medeweten van de wethouder, en betrokken ambtenaren netjes is aangekondigd. Tevens is de inhoud ervan, vooraf mondeling gedeeld.

- Op 27 februari en 5 maart 2024 hebben we gesproken met de drie wethouders sociaal domein over mogelijke oplossingsrichtingen en hoe we hier in co-creatie gezamenlijk invulling aan gaan geven.

Helaas hebben deze gesprekken tot op de dag van vandaag niets aan de schrijnende werkelijkheid veranderd voor inwoners.

Beste Raad,

U heeft gelezen in de brandbrief van alle wijkpartners en via de media kunnen zien en horen wat de impact van deze bezuiniging is voor UW inwoners!

Wat ons betreft onverantwoord. **De gemeente voert haar wettelijke taak op de Wmo NIET fatsoenlijk meer uit.**

Met het bestuursakkoord “Samen Bergen Verzetten” heeft dit college zich geconformeerd aan diverse programma’s.

Een citaat uit de inleiding waar gesproken wordt over “de financiën op orde”: “**Dit doen we zonder voorbij te gaan aan de noden van de samenleving”.**

DAT DOET U DUS WEL!

En dat U daarmee structureel het welzijn van uw inwoners aantast is onverantwoord.

Kijken we naar de beloften van Programma 2: Samen leven, samen doen, constateer ik dat daar van de 8 beloften, er slechts 1 bijna is bereikt:
Namelijk: De geplande bezuinigingen op onze welzijns- en vrijwilligersorganisaties voeren we uit.

Tegelijkertijd zien we dat de gemeente Bergen op Zoom de grootste uitgave heeft in de regio West-Brabant West voor de WMO en de Jeugdzorg.

Het is nu maart 2024, voor 2025 is wederom een bezuiniging op de subsidies aangekondigd. De 75% pijlervisie sociaal & veilig, die vandaag op de agenda staat, is veelbelovend, maar tegen de tijd dat we hem gaan uitvoeren is het mosterd na de maaltijd.

De wrange conclusie is dat er aan het einde van deze collegeperiode **NIETS** is veranderd t.o.v. 2022 en **er nauwelijks meer een sociale basis over is** in uw gemeente. U heeft de inwoners in de kou laat staan! Met alle persoonlijke ellende van dien.

Wij hebben altijd in de samenwerk- en meedenk-modus met de gemeente gestaan, maar kunnen nu niet anders dan de grens trekken. Tot hier en niet verder! Wij allen zijn gefrustreerd, teleurgesteld en boos!

Mijn directe voorstel aan de gemeente Bergen op Zoom is dan ook:

- Draai de **bezuinigingen** 2023 en 2024 voor WijZijn per direct terug.
- Stop verdere bezuinigingen op de sociale basis gedurende deze collegeperiode.
- Beschouw het welzijn van uw inwoners, en deze subsidies, niet als een **kostenpost**, maar als een **investering** in het welzijn van inwoners. Daarmee voorkomt u dat duurdere zorgkosten oplopen.

- **Transformeer gelden**, vanuit de huidige begroting van ruim € 145 miljoen van het sociaal domein, naar het voorliggend veld.
- Maak hierover met ons een meerjarige prestatieafspraak vanuit een gezamenlijk gedragen businesscase.
- Voer uw wettelijke taken vanuit de Wmo **menswaardig** uit door voldoende laagdrempelige vrij toegankelijke ondersteuning aan te bieden en de wachttijd drastisch terug te dringen.
- Start de beweging op die landelijk en regionaal is gemaakt waarbij het **versterken van de sociale basis** uitgangspunt is, zoals ook door u is opgenomen in de pijlervisie Sociaal & Veilig.

Het welzijn van uw inwoners is onbetaalbaar. Investeer in uw inwoners, uw vrijwilligers en uw professionals, kortom: WIJZIJN HET WAARD!!

Publicaties

- **BN De Stem** Krimp op sociaal werk door bezuinigingen WijZijn Download artikel
- **BN De Stem** Kwestbare bergenaren dupe van fikse bezuiniging Download artikel
- **Zuidwest tv:** reportage van Zuidwest TV
- **Omroep Brabant:** nieuwsuitzending van Omroep Brabant
- **Omroep Brabant:** artikel van Omroep Brabant.
- **Sociaal werk Nederland**: Publicatie Sociaal Werk Nederland

Onderleggers

- **De waarde van het sociaal domein** https://vng.nl/nieuws/de-waarde-van-het-sociaal-domein-investeren-vereist
- **Meta-analyse Businesscases Sociaal Werk, Erasmus School of Economics** https://www.sociaalwerk-werkt.nl/sites/fcb_sociaalwerk/files/2021-03/meta_analyse_bc_sociaalwerk_eindrapportdef260121.pdf
- **Onderzoek Sociaal Werk rendeert met een factor 1,6** https://www.sociaalwerknederland.nl/actueel/nieuws/9814-onderzoek-wijst-uit-sociaal-werk-rendeert
- **Onderzoek Investeringen sociaal werk niet in verhouding tot maatschappelijke opgaven** https://www.sociaalwerknederland.nl/actueel/nieuws/12747-onderzoek-investeringen-sociaal-werk-niet-in-verhouding-tot-maatschappelijke-opgaven

Citaat uit de Raadsinformatiebrief: van 22-12-2023:

'Na inhoudelijke beoordeling van de subsidieaanvraag van WijZijn blijkt er grondslag te zijn voor het beschikken van een hoger subsidiebedrag dan toereikend is binnen het subsidieplafond, De consequentie hiervan is dat WijZijn minder activiteiten kan uitvoeren dan wenselijk is binnen het voorliggend veld van Bergen op Zoom. Het college gaat hierover in gesprek met WijZijn. En over de uitkomsten komen wij bij u terug.'

Q's en A's:
(op basis van vragen die ons ter ore zijn gekomen)

Q: Er komt geld vanuit IZA, kunnen jullie het daar niet voor doen?

A: IZA geld is bedoeld om de volgende bezuinigingsopgave van de zorg die op ons afkomt op te vangen. Niet om de huidige gaten op te vullen. IZA gaat er van uit dat uw gemeente de basis op orde heeft en borduurt daarop voort.

Q: Er is 1,5 miljoen voor preventie met gezag, kunnen jullie het daar niet voor doen?

A: Bij ons is niet bekend hoe de gemeente deze gelden wil gaan besteden en of ze die ook preventief in gaat zetten. Daarbij komt dat het wederom incidenteel geld is. Wat nodig is, is duurzame inzetbaarheid. Met de NPO middelen hebben we ook extra inzet kunnen plegen, dit was heel succesvol en naar ieders tevredenheid. Met o.a. jongerenwerkers op de scholen. Het incidentele geld was op, de gemeente nam het niet over en alles stort in. Zonde.

Q: WijZijn krijgt het meeste van alle subsidiepartners, zouden de verenigingen en bewonersinitiatieven juist ook niet meer subsidie moeten krijgen?

A: Zeker! Onze missie is juist om inwoners in de directe nabijheid, in het normale leven, vanuit nabijheid te ondersteunen. Informeel, collectief als dat kan, formeel, individueel als het moet. Onze professionals kunnen inwoners niet op eigen kracht voorliggend uit laten stromen als er in de wijk niets is. Dan wordt het alsnog maatwerk. Daarom het pleidooi: blijf investeren in de sociale basis in alle mooie en waardevolle initiatieven om de samenleving te versterken. En transformeer middelen vanuit het maatwerk naar voorliggend om dit mogelijk te maken.

Q: Over hoeveel medewerkers minder hebben we het?

A: Op landelijk niveau is afgesproken dat medewerkers in de CAO Welzijn er vanaf 1 juli 2023 in 2 jaar tijd 15% bij krijgen. Een besluit waar ik als werkgever volledig achter staat. Onze mensen verrichten echt vakmanschap in vaak heel complexe situaties. Omdat er gedurende 2023 alsmaar geen antwoord kwam op ons verzoek aan de gemeente van indexering op de loonkosten. Wij hebben navraag gedaan en gehoord dat het hoogst waarschijnlijk niet vergoed zou gaan worden. Daarom hebben wij vanuit de bedrijfsvoering gedurende 2023 reeds de formatie moeten

afbouwen. Hierdoor zijn ook de wachttijden al opgelopen naar 4 maanden eind 2023. Op 21 december kregen we het antwoord dat er over 2023 niet geïndexeerd wordt voor de extra loonkosten en ook niet in 2024. En de extra inzet, ondanks dat deze in goed overleg en op basis van data over wat er in de samenleving nodig is, tot stand is gekomen, niet toegekend. Dit bij elkaar opgeteld kunnen we circa 15 professionals niet inzetten die wel nodig zijn. Daarnaast is ook de inzet van Maatschappelijk werk in het OGGZ-team gehalveerd van 2 medewerkers naar 1. Dit valt buiten de scope van dit subsidieplafond, maar heeft eveneens een direct effect op de capaciteit die er is voor de meest kwetsbaren.
Belangrijk om te noemen dat we intensief samenwerken met onze vrijwilligers. Vandaag de dag zijn er 265 vrijwilligers aan WijZijn Bergen op Zoom verbonden.